

Diplomasi Ve Diplomat Yetiştirmek

A. Orbay TUĞ
ETÜMUN Topluluğu Başkanı

Türkiye, gerek bulunduğu konum gerekse de tarihin kendisine yüklemiş olduğu misyon sebebiyle, dış politikada her zamankinden daha güçlü olmak durumundadır. Dış politikada etkin olacak diplomatlara ihtiyacı olan bir ülkenin, diplomat yetiştirme konusunda da oldukça titiz olması gerekmektedir.

Diplomasi, milletlerarası ilişkileri yürütme ve yönetme mesleği ile bu mesleğin uygulama alanıdır. Bundan binlerce yıl önce, şehir devletler ilk kurulmaya başladığında, imparatorlar ve yöneticiler birbirleriyle görüşme ihtiyacı hissettiler. Bu görüşmeler için kullandıkları kişilere de "diplomat" adı verildi. Tarih boyunca diplomatlar; savaşların, ittifakların, anlaşmaların belirleyicisi oldular. Günümüzdeki anlamıyla diplomasi ve diplomatlık ise ilk kez, Rönesans'ın ilk yıllarında Kuzey İtalya'da görüldü. Milano Devleti'nin lideri olan Francesco Sforza, Kuzey İtalya'daki diğer şehir devletlerine kalıcı elçilikler açtı ve buradaki elçilerin belirli sürelerde kendisine sunumlar yapmalarını istedi. Bugünkü anlamıyla diplomasi ve diplomatlık kavramları, dünyaya buradan yayılmıştır.

Günümüzde, devletler artık büyük organizasyonlara üye olmuşlardır ve bu organizasyonlarda ülke temsilcileri bir araya gelerek herkesi etkileyecek kararlar almaktadır. Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği, NATO gibi organizasyonlar artık bir çeşit karar alma mekanizmaları haline gelmişlerdir. Türkiye'nin de üye olduğu bu organizasyonların en kapsamlısı olan Birleşmiş Milletler (BM), 1945 yılında kurulmuş ve de dünya üzerindeki hemen hemen her türlü olayda söz hakkına sahiptir. BM'nin Güvenlik Konseyi ise on beş üyeden oluşan ve de örgütün karar alma hakkı bulunan tek komitesidir. 2009-2010 döneminde BM Güvenlik Konseyi'ne girmek için aday olan ve yapılacak oylamada üye olma şansı yüksek olan ülkemiz, eğer ki Güvenlik Konseyi'nin üyelerinden bir tanesi olursa, dış politikayı çok iyi bilen diplomatlara daha çok ihtiyaç duyacaktır.

DİPLOMASİDE, TECRÜBE VE BİLGİ EN BÜYÜK İKİ SİLAH

Türkiye'nin dünya sorunlarının çözümündeki konumu ise, yıllardır tartışılmakta ve ülkemizin

özellikle de bulunduğu coğrafyadaki sorunların çözümünde daha etkin olması gerektiği konuşulmaktadır. Son yıllarda bu konuda atılan bazı adımlar her ne kadar Ortadoğu'da Türkiye'nin rolünü artırdıysa da dünya politikasına bakıldığında ne yazık ki ülkemiz gerektiği yerde değildir. Türkiye, gerek bulunduğu konum gerekse de tarihin kendisine yüklemiş olduğu misyon sebebiyle, dış politikada her zamankinden daha güçlü olmak durumundadır. Dış politikada etkin olacak diplomatlara ihtiyacı olan bir ülkenin, diplomat yetiştirme konusunda da oldukça titiz olması gerekmektedir. Yıllardan beri, gerçek işi diplomatlık olmayan insanlara bırakılan dış politika yönetimi bu ülkenin gerektiği kadar büyük atılımlar yapmasına engel olmuştur. Özellikle, yetiştirdiği diplomatlarla ünlü olan çeşitli üniversitelerin öğrencileri her yıl Dışişleri Bakanlığı'na kabul edilmektedir, ancak bu diplomatların da yeterli olup olmadıkları tartışılabilir.

Diplomaside, tecrübe ve bilgi en büyük iki silahtır. Bunların yanında bir de etkili konuşma yeteneği olan diplomatlar her zaman karşılarındaki diplomatları etkilemişler ve de ülkelerinin çıkarlarını çok daha başarılı bir şekilde koruyabilmişlerdir. Ülkeler, bu yetenekteki diplomatları yetiştirmekte zaman zaman zorlanabilirler. Bunun için de lise çağından itibaren, bu işe yatkın olan öğrenciler, diğer öğrencilerden farklı olarak bazı eğitimler görmek durumundadırlar. Günümüzde liselerde ve üniversitelerde kurulan MUN (Model United Nations / Model Birleşmiş Milletler) Kulüpleri, geleceğin diplomatlarını yetiştirmekte inanılmaz büyük bir öneme sahiptirler.

MUN, dünyanın dört bir yanında, binlerce öğrenci tarafından yapılan bir aktivitedir. Aktivitenin amacı, diplomasiye ilgi duyan öğrencilerin bir araya gelerek, belirli bir diplomasi eğitiminden geçtikten sonra toplantılar yapıp dünya sorunlarını tartışmaktır. İngilizce yapılan oturumlar hem katılanların yabancı dillerinin gelişmesinde hem de karşıdakini ikna, etkili konuşma ve gerekli bilgiye sahip olma gibi birçok yeteneğin gelişmesinde büyük rol oynar. Toplantılarda, her bir katılımcı, gerçekte vatandaşı olmadığı bir ülkenin diplomatı kimliğine bürünür ve Birleşmiş Milletler oturumlarındaki prosedüre bire bir uyacak şekilde temsil ettiği ülkenin çıkarlarını savunarak, gençlerin hem dünya sorunlarına karşı bir bakış açısı edinmelerini hem de empati yapabilmelerini ve böylece de geleceğin siyasetçi ve diplomatlarının çok daha başarılı olmalarını sağlar.

Dünyada Harvard, Oxford gibi üniversitelerde yapılan, Bill Clinton gibi devlet adamlarının yetişmesinde büyük rol oynayan MUN'un ülkemizde yapıldığı başlıca okullar; lise düzeyinde TED Ankara Koleji ve Robert Koleji ile üniversite düzeyinde TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, Bilkent Üniversitesi ve Sabancı Üniversitesi'dir.

Dünyanın her tarafında Harvard MUN, Lahey Uluslararası MUN gibi yurtdışı konferanslarının yanında, her yıl ülkemizde yapılan EuroAsia MUN Eğitim Konferansı ile yurtdışından gelen katılımcılar ile beraber 400'e yakın delegenin katılımıyla gerçekleşen MUNTR Konferansları geleceğin diplomatlarının yetişmesi açısından büyük öneme sahiptirler.

Günümüzde liselerde ve üniversitelerde kurulan MUN Kulüpleri, geleceğin diplomatlarını yetiştirmekte inanılmaz büyük bir öneme sahiptirler. MUN, dünyanın dört bir yanında, binlerce öğrenci tarafından yapılan bir aktivitedir.